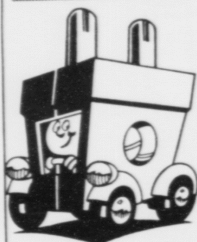

AKKUMU LATORAR

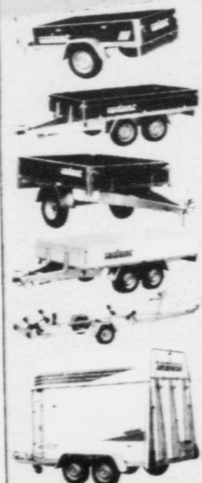
TIL ØLL
ENDAMÁL!

* BESTA DYGD
* BESTU PRÍSIR

p/f ESMAR
SIMONSEN

530 Kambsdalur
Tlf. 44405 - Fax 44629

valiant
viðfestivegnar
á goymslu

Eykalutir, útgæð, sála
og service. Utvega sleipi-
krókar til allar bílar.

Kaj Andersen & Co.
Box 1200 - Tlf. 15600

Uttandura- máling

Av tí at vit fara yvir til 3 og 10 l.
spannir, selja vit 4 og 12 l.
spannir út við

÷ 30%

so leingi tær eru á goymslu.

**BECKERS
MALING**

N. Finsengata 25 Tlf. 18181
Vit senda um allt landið

Óviljað partabrævauppkeypan í føroyska vinnulívinum - Er neyðugt við einum partabrævamarknaði?

Eitt mestsum ókent fyribrigdi innan føroyska vinnulívið er í dag við at gerast veruleiki nevniliga »aktie raid« ella figgindalig virkisvirkir. Her kann nevast royndin hjá Uhrenholt og øðrum at keypa trolararnar hjá J.F.K.-Trol. Óváttað tíðindi vilja vera við at Mærsk hevur haft ætlanir um ella roynt at keypa Skipasmíðju Føroyar á Skála. Hvat verður tað næsta vit hoyra? Í dag keypir norska alivinnan føroysk alibrúk, og íslendingar keypa føroysk skip. Soleiðis er umhvørvið við at gerast meiri internationalt og tíðin er kanska búgvin til at seta á stovn føroyskan partabrævamarknað

Sjónarmið

Partabrævamarknaður í Føroyum

Spurningurin er um ein væl-virkandi partabrævamarknaður - børsur skal setast á stovn í Føroyum. Soleiðis at vit fáa ein marknað, sum virkar betur enn skipanin vit hava í dag - har partabrøv bert verða seld innan eina familju ella innan ein lítlan áhuga- ella samstarvsból.

Ein føroyskur partabrævamarknaður fer ikki at hava serliga stóran umsetning at byrja við, og tiskil er ikki neyðugt at hava opið meira enn eina ferð um vikuna. Partabrævamarknaðurin kundi kanska verið tengdur at partafelagsskrásetingini. Tað er ikki so nógv umsetningurin av partabrøvum sum hevur avgerðandi týdningurin av at fáa eitt amboð aftrat, fyrri at fáa loyst upp fyrri tí stírvnu vinnulívsstöðu vit eru í.

Broyttar umstøður

Við broytingum innan fiski-
idnaðin á sjógv og landi og
eigaraviðurskiptum í Føroy-
um og londnum kring okk-
um, har stórfyrirtekur gerast
alt meira vanligar, kann
væntast við øktum óviljað-
um áløpum á føroysk parta-
brøv/feløg.

Ein komandi oljuvinna
kann eisini fáa stóra ávirkan
á virðið á føroyskum ogn-
um, skrivstovu-, virkis-
bygningum, skipum, set-
húsum og grundstykkjum
v.m. Tiskil kann verða rætt
at seta á stovn ein parta-
brævamarknað soleiðis, at
tað at selja ella keypa parta-
brøv kann verða gjørt undir
skipaðum og opnum viður-
skiftum og ikki í loyndum.

Virðið á partabrøvum

Við einum væl-virkandi
partabrævamarknað kann
virðið á partabrøvum gerast
øðrvísi enn í dag. Sam-
stundis sum ein partabræva-
marknaður kundi givið eina
áðending um ein »rættan«
pris á føroyskum partabrøv-
um.

Pensjónskapitalur

Við øktari pensjónsuppspar-

ing í samfelagnum kann tað
um nokur ár gerast neyðugt
at aktivera hendan kapital.
soleiðis at hann ikki liggur
óvirkin í lánsbrøvum og
bankum, men at partar av
hesum peningi verður kan-
aliseraður sum partabrøv út
í vinnuna fyrri at fáa eitt av-
kast sum er hægr enn láns-
bræva- og bankarentan, har-
til vil hettar verða professi-
onellur og virkin iløgukap-
italur. Og harvið vera við
til at lyfta tær føroysku fyri-
teknurnar upp á eitt hægr
stöði tekniskt og »leiðslu-
messiga«.

Dynamikkur og iløgur

Við einum partabræva-
marknað vilja vit fáa størri
»dynamikk« og »opnleika«
á einum fríum marknaði.

Framtíðarútlitini eru so-
leiðis at tað skulu gerast
stórar iløgur innan fiski-
idnaðin, samstundis sum olju-
vinna og virkseimi í hesum
sambandi seta stór krøv til
kapital. Her kann tá verða
ein fyrirumur um vit hava
ein væl-virkandi partabræva-
marknað so føroyskar og út-
lendskar fyrirtekur fáa ein
part av tí kapitali teimum
tørvur, í samband við virk-
semi við og í Føroyum.

Útlendskar iløgur í Føroyum

Viðvíkjandi útlendskum í-
løgum í Føroyum, er at siga,
at hettar kann verða kær-
komin og sunnir iløgukap-
italur, men neyðugt er, at
hesar iløgur verða gjørdar
undir skipaðum viðurskipt-
um soleiðis, at vit kenna,
í hvussu stóran mun, út-
lendskar kapitalur eigur fø-
royskt vinnulív.

Støðan í dag

Fylgja vit við í, hvat hendir
í dag, hava vit so ikki eina
ørgrynnu av sokallaðum
føroyskum strámonnum
innan tænastuveitingar
v.m., til oljuvinnuna! Fram-
leiðslu á sjógv og landi,
eins og sølu av ráfiski og
alskyns fiskavørur! Støðan
er longu tann at útlendskir
investorar longu eru í Fø-
royum og fleiri eru á veg.
Hettar ber boð um at útlend-
ingar síggja inntøkumøgu-

Óli M. Lassen skrivar

leikar og eina framtíð í fø-
royska vinnulívinum.

Spekulation

Tann føroyski partabræva-
handlin er sera lukkaður og
tað er torført at fylgja við
hvat fyrifrest á marknaðin-
um, og vandi fyrri spekul-
ation á marknaðinum er
stórur.

Óviljað partabræva upp-
keypan »aktie raid« kann
gerast vanligt í føroyska
vinnulívinum. Hartil kunnu
hesi áløp føra við sær at fø-
royskar fyrirtekur verða yvir-
tiknar av spekulantum og
har lagnan hereftir kann
blíva sera óviss.

Flestu føroysku fyrirtekur
byggja á eitt sera spinkult
kapitalgrundarlag og har
eginpeningurin sum oftast
er lítill, sostatt kunnu hesar
fyrirtekur vera eitt lætt offur
fyrri útlendskum investorum
og koncernum um teir
síggja møguleikar í hesum
virkjum. Figgjarstovnar
vilja heldur figgja verkætlanir
har eginpeningur er stórur
og har bakmenninir eru
sterkir. Soleiðis verður
risiko hjá figgjarstovnum
fyrri tapi eisini minnerað
samstundis sum teir oftani
koma at økja um teirra út-
lánsaktivitetir í samband
við hesar stórra verkætlanir,
sum byggja á leivdirnar av
tí føroyska vinnulívinum.

»Aktie raid«

Fyribrigdið »Aktie raid« er
væl kent í alheims handils-
verðini. »Aktie raid« merkir
í stuttum at persónar ynskja
at yvirtaka eina fyrirteku í-
móti viljanum hjá áhuga-
bólum við atliti til fyri-
tekuna. Tvs. eigarum,
leiðsluni og starvsfólki. Tó
kunnu onkir av framman-
fyrri nevndu áhugabólum
verða við í einum »Aktie
raid«. Ein tann kendasti
»Aktie raidarin« íð føroy-
ingar kennast við man vera
Klaus Riskjær.

Snaraløp

»Aktie raid« verður ofta
gjørt sum eitt snaraløp, har
ið teir, sum ætla at keypa
eitt felag sum oftast arbeidda
skjót og friðarliga, og so-
leiðis kemur áløpið óvart á
eigara, nevnd og starvsfólk
- og ofta til stóran ampa fyrri
fyrirtekuna.

Motiv í samband við

»aktie raid«

Teir, ið gera eitt »aktie
raid«, gera hettar tí teir
síggja ein møguleika at gera
ein góðan handil, antin við
at selja fyrirtekuna víðari,
reka hana sjálvur, ella lima
fyrirtekuna sundur og selja
hana part fyrri part. Eitt moti-
v kann verða, at fáa hendur
á goymdum virðum, sum
liggja í fyrirtekuni, men sum

kunnu verða fjald í almenna
rokskapinum. Hartil kann
ynski verða at keypa fyri-
tekuna fyrri at fáa kursin á
partabrævum at fara upp
og síðani skorða kursvinn-
ingin við eini sølu. Í fyri-
tekuni kann eisini verða
kapitalur sum »aktie raid-
arin« ynskja at fáa hendur
á. Onnur motiv fyrri at yvir-
taka eina fyrirteku kunnu
verða at fáa meiri rávoru til
egid virki, uppkeypa ein
kappingarneyta ella fáa að-
rar fyrirumir í rakstrinum
hjá einum sjálvum.

Umdømið hjá »Aktie raid- darum«

Tað er misjavnt hvussu met-
verður um persónar og fel-
øg, ið gera aktie raid. Men
ein vanlig uppfatan er, at
hettar eru spekulantar úttan
fyrilit, ið seta profitt/egnan
vinning fram um ynskir hjá
tí áløpnu fyrirtekuni um at
sleppa at virka í friði og
náðum og við tí ferð og
menning sum fyrirtekan og
eigari ynskja. Eitt »aktie
raid« ella figgindalig virk-
isvirkirteka kann eisini føra
við sær, at virkir, ið eru
minni gott rikin, fáa vind í
seglini soleiðis at tað verður
ein fyrirumir fyrri virkið at
verða yvirtikið, men hettar
eru sum oftast undantøk.

Føroyski figgjarheimurin
Um vit velja at seta á stovn
ein partabrævamarknað,
kann væntast at vinnulívið
vil verða meira profession-
elt, haraftrat vil hetta seta
heilt øðrvísi krøv til teir, ið
ráðgeva fyrirtekum og in-
vestorum. Samstundis vildu
vit fingið nakrar roknskapir,
sum vildu verið meira in-
formativir enn teir almennu
roknskapir, ið verða gjørdir
í dag.

Tænastuvinnan hevði
vaksið eins og vit væntandi
høvu fingið eitt meira fjøl-
táttað og nýmótans samfel-
ag og virkseimi sum heild,
eins og Føroyar kundu virka
sum ein figgjarmiðdepl.

Um komandi oljuvinna
tekur seg upp í og við Fø-
royar, so er spurningurin um
tað ikki verður neyðugt, at
hava ein partabrævamarknað
og hettar kann eisini føra
við sær, at útlendskar kon-
sernir í stórra mun stovnsteta
dóttirfeløg í Føroyum.